

TRELLEBORGS KOMMUN

Uppföljningsrapport 2023, Landsbygdsstrategi

Innehållsförteckning

1. Sammanfattning	3
1.1 Urval av aktiviteter genomförda 2023	3
2. Styrdokumentets syfte och övergripande mål.....	4
3. Uppföljning av aktiviteter.....	4
3.1 Lantbruk och livsmedel – den hållbara matproduktionen	4
3.2 Tillgänglighet, service och kommunikation – den attraktiva livsmiljön	8
3.3 Rekreation, föreningsliv och delaktighet – den aktiva fritiden.....	10
3.4 Kulturarv och kulturmiljöer – det stolta arvet	13
3.5 Näringsliv och turism – det dynamiska näringslivet	16

1. Sammanfattning

Landsbygdsstrategin handlar om att tydliggöra hur kommunen ska arbeta för att säkerställa Trelleborg som en livskraftig och inkluderande kommun, oavsett var i kommunen man bor. I landsbygdsstrategin är fem utvecklingsområden identifierade och i tillhörande handlingsplan finns förslag till aktiviteter som vägledning och inspiration till vad som kan göras för att nå målen för respektive utvecklingsområde. Flera förvaltningar har under 2023 arbetat med aktiviteterna i landsbygdsstrategin. Förvaltningarnas arbete utgör en blandning av konkreta åtgärder, forum för dialog och samverkan, stöd till arrangemang och investeringar, synliggörande och utbildande insatser för att främja en levande landsbygd i Trelleborgs kommun.

1.1 Urval av aktiviteter genomförda 2023

- Kommunens medborgarbudget En miljon idéer har under 2023 fortsatt verka för delaktighet och en levande landsbygd genom att genomföra investeringar och dela ut föreningsbidrag till aktörer på landsbygden. Under 2023 röstades förslag som en ny dansbana i Anderslöv och en mötesplats med scen, grillplats och hinderbana i Fru Alstad fram. Projekten genomförs under 2023 och 2024.
- Under 2023 har fem dialogmöten med LRF:s kommungrupp hållits. Träffarna har bland annat innehållit uppdateringar om kommunens vattenförsörjningsprojekt och planering av projektet Bonden i skolan. Kommungruppen i Trelleborg blev utsedda till årets kommungrupp 2023, bland annat motiverat av det goda samarbetet med kommunen.
- Kommunen har initierat och genomfört dialogmöten på landsbygden. Bland annat tillsammans med byrådet för att diskutera landsbygdsutveckling och hur kommunen kan vara behjälplig för föreningslivet på landsbygden. Idéer kring utbildningar och inspirationsföreläsningar diskuteras nu vidare med kommunens föreningssamordnare.
- Kultur- och fritidsnämnden har gett ut arrangörsbidrag till aktörer på landsbygden för totalt ca 350 000 kronor. Bidraget syftar till att främja föreningar som har kultur som sin kärnverksamhet.
- Arbetet med programserien om Trelleborgs natur- och kulturmiljöer har fortsatt. Under 2023 har avsnitt om havsöring i Ståstorpsån, trollsländor i Sånarps våtmark och Tullstorps galgbacke filmats och kommer publiceras under 2024.
- Kommunen deltar fortsatt i Sydväståprojektet genom Sydvästra Skånes vattenråd. Under 2023 har vattenrådet anlagt en våtmark i Albäcksåns avrinningsområde, söder om Skegrie.

2. Styrdokumentets syfte och övergripande mål

Landsbygdsstrategin handlar om att tydliggöra hur kommunen ska arbeta för att säkerställa Trelleborg som en livskraftig och inkluderande kommun, oavsett var i kommunen man bor.

I landsbygdsstrategin finns fem utvecklingsområden identifierade:

1. Lantbruk och livsmedel - den hållbara matproduktionen
2. Tillgänglighet, service och kommunikationer - den attraktiva livsmiljön
3. Rekreation, föreningsliv och delaktighet - den aktiva fritiden
4. Kulturarv och kulturmiljöer - det stolta arvet
5. Näringsliv och turism - det dynamiska näringslivet

Under varje utvecklingsområde finns en beskrivning av nuläge (2018) och en målbild samt ett tillstånd kommunen avser åstadkomma till år 2028. Det finns dessutom ett antal effektmål som ger en tydligare riktning för hur landsbygdsarbetet ska bedrivas. En handlingsplan med förslag till aktiviteter ingår i strategin som vägledning och inspiration till vad som kan göras för att nå målen för respektive utvecklingsområde, ansvarig förvaltning eller annan aktör. Landsbygdsstrategin beslutades i kommunfullmäktige 2018, sträcker sig till 2028 och kan revideras vid behov. Aktiviteterna i handlingsplanen rapporteras årligen och de tio indikatorerna följs upp varje mandatperiod.

3. Uppföljning av aktiviteter

Handlingsplanen har totalt 22 aktiviteter. Eftersom de flesta aktiviteter är av kontinuerlig karaktär så bedöms inga som avklarade eller avslutade. I respektive aktivitet som finns listad i avsnitt 3.1-5 presenteras det arbete som gjorts under 2023.

3.1 Lantbruk och livsmedel – den hållbara matproduktionen

MÅLBILD

År 2028 har Trelleborgs kommun en hållbart diversifierat landsbygd där samverkan sker tillsammans och mellan lantbruk, produktion och förädling samt olika företag på Söderslätt. Kunskap och innovation har genererat framgångar för näringsidkare på Söderslätt och landsbygden i Trelleborgs kommun. Gröna näringar samverkar tillsammans med offentlig verksamhet för att skapa hållbara lokala lösningar och plattformar för samverkan.

EFFEKTÅL

Kommunen eftersträvar en ökning av andelen närproducerad mat och ekologiskt odlad jordbruksmark.

Kommunens verksamheter inom skola, omsorg och sjukvård är arenor för ett medvetet arbete med hållbar och närproducerad mat och dryck.

TRELLEBORGS KOMMUN

Kommunen främjar innovation, diversifiering, förädling och kompetensutveckling genom samverkan med olika aktörer inom lantbruket och på landsbygden.

TRELLEBORGS KOMMUN

Aktivitet	Kommentar
Kommunen ska bevaka kompetensutvecklingsbehovet inom förädlingsindustrin.	Hösten 2023 startade utbildningen Cirkulär ekonomi och industriell symbios på yrkeshögskolan i Trelleborg. Cirkulär ekonomi är relevant för förädlingsindustrin, samt andra steg i livsmedelsproduktion, genom teman som resurshushållning, cirkulära affärsmodeller, materialkretslopp o s v.
Kommunen ska utreda och söka bidrag för hur man genom fysiska eller virtuella mötesplatser kan skapa en plattform för samverkan mellan den storskaliga livsmedelsindustrin, mindre lantbrukare och andra aktörer på landsbygden.	<p>Kommunen har två plattformar för samverkan med lantbrukarna: en årlig branschträff och regelbundna dialogmöten med LRF:s kommungrupp. LRF är med och samskapar innehållet på båda plattformarna och blev 2023 utsedda till årets kommungrupp, bland annat motiverat av samarbetet med kommunen.</p> <p>Branschträffen 2023 innehöll föreläsningar om pollinatörer från forskare på Lunds universitet och Hushållningssällskapet samt föreläsning om solceller och information om kommunens lantbrukstillsyn från samhällsbyggnadsförvaltningen.</p> <p>Under 2023 har fem dialogmöten med LRF:s kommungrupp hållits. Träffarna har bland annat innehållit uppdateringar om kommunens vattenförsörjningsprojekt, planering av projektet Bonden i skolan samt diskussion kring livsmedelsupphandling och beredskap.</p>
Kommunen ska tillsammans med akademin kartlägga innovativa lösningar för lantbruket/gröna näringar (fiskodling i övergivna lador/vertikal odling av kryddor osv.). Andra och innovativa samarbeten kan med fördel ses över.	Två representanter från kommunledningsförvaltningen ingår i referensgruppen för Region Skånes utvecklingsprojekt om solbruk. Region Skåne har fått EU-medel för att designa en fysisk testanläggning i Skåne och praktiskt undersöka och demonstrera hur jordbruk och solelproduktion effektivt kan kombineras på samma mark i skånska förhållanden. Projektet pågår i drygt fyra år från september 2023 och har projektpartners från akademin, myndigheter och näringsliv.

TRELLEBORGS KOMMUN

Tillsammans med LRF ska kommunen arbeta med "Bonden i skolan" för att informera och utbilda barn och unga om lantbruk, mat och livsmedelsindustrin.	Kommunledningsförvaltningen har under 2023 stöttat LRF i planeringen av Bonden i skolan. Inför läsåret 2023-2024 bjöds alla grundskolor in till informationsmöte om projektet. LRF har arbetat fram ett upplägg som fungerar bra och är lämpligt för elever i årskurs två. Under hösten 2023 hölls två uppskattade träffar och ytterligare två är inplanerade våren 2024. Totalt kommer sex skolor delta under läsåret 2023/2024.
Kommunen ska underlätta för unga och nya svenskar att starta företag på landsbygden i Trelleborg. Exempelvis inom jordbruk, trädgård eller annan verksamhet.	Under 2023 har arbetsmarknadsförvaltningen genomfört två utbildningar som riktat sig till nystartade företag i kommunen. Det finns ingen statistik på om någon av de medverkande företagarna är aktiva på landsbygden men ett antal unga företagare deltog.

3.2 Tillgänglighet, service och kommunikation – den attraktiva livsmiljön

MÅLBILD

År 2028 erbjuder Trelleborgs kommun en hållbar livsmiljö på landsbygden. Företag och privatpersoner har utbyggt bredband som gör det möjligt att verka på landsbygden. Invånare kan under olika skeden i livet byta boende och leva kvar i trygghet med gemenskap och de unika värden som landsbygden erbjuder. Kollektivtrafiken och innovativa mobilitetslösningar har gjort det möjligt att leva bilfritt även på landsbygden.

EFFEKTMÅL

Kommunen marknadsför landsbygden som bostadsort med möjlighet till ett tryggt och flexibelt boende under hela livet.

Kommunen arbetar med olika aktörer för att stärka och utveckla kommersiell service i orterna och byarna i kommunen.

Kommunen tar ansvar för en ökad bredbandstäckning på landsbygden genom stöd och samverkan med idéburen sektor.

Kommunen utvecklar infrastruktur för landsbygden att fungera fossilfritt.

TRELLEBORGS KOMMUN

Aktivitet	Kommentar
Kommunen ska identifiera och utveckla möjligheterna med unika värden och konkurrenskraftiga livsmiljöer. Exempelvis barnomsorg i naturen, ekoby, kreativa mötesplatser med utgångspunkt i Trelleborgs historia (vikingar, dösar)	I projektet En miljon idéer utvecklas varje år unika värden, miljöer och mötesplatser i kommunens landsbygdsorter. Under 2023 har förslag som röstades fram 2022 färdigställts i södra landsbygdsområdet, bl a ett motionsspår i Beddingestrand och Skateholm. Under året har även arbetet med de förslag som röstades fram för norra landsbygdsområdet 2023 påbörjats, bland annat en ny dansbana i Anderslöv.
Kommunen ska föra dialog med externa aktörer för att bygga ut infrastruktur för fossilfria drivmedel. Exempelvis elvägar som laddar upp bilbatterier eller sätta upp laddstationer.	Trelleborgs energi arbetar kontinuerligt med att utveckla laddinfrastrukturen på landsbygden. Under 2023 har det tillkommit två laddstolpar i Västra Torp i samarbete med extern aktör. Sedan tidigare finns laddstolpar i Smygehamn, Anderslöv och Skegrie i kommunal regi samt på fler platser i privat regi.
Kommunen ska kartlägga möjligheter till utveckling av servicepunkter på landsbygden.	Inget att rapportera under 2023.
Kommunen utvecklar närtrafiken, tillsammans med boende, idéburen sektor och Skånetrafiken.	Kommunen har diskuterat närtrafik med Skånetrafiken i fler år. Båda parter har kommit överens om att pausa arbetet i väntan på plusresor som är tänkta att ersätta närtrafiken i framtiden.

3.3 Rekreation, föreningsliv och delaktighet – den aktiva fritiden

MÅLBILD

År 2028 finns det ett brett kultur- och fritidsutbud på landsbygden där medborgare har möjlighet att få en meningsfull fritid oavsett var i kommunen de bor.

Medborgare på landsbygden och i staden känner sig delaktiga och är aktiva i medborgardialoger och processer som berör kommunens utveckling.

Kulturföreningar, idrottsföreningar, byalag, hembygdsföreningar, pensionärsföreningar och andra aktörer på landsbygden har möjlighet att växa och vara delaktiga i samhällsförändringar.

EFFEKTMÅL

Kommunen synliggör föreningslivet.

Kommunen stimulerar aktörer på landsbygden att ta initiativ till nya kultur- och fritidsaktiviteter.

Kommunen utvecklar en modell för dialog med ungdomar.

Kommunen ska genomföra insatser för förbättrade möjligheter till närrekreation.

TRELLEBORGS KOMMUN

Aktivitet	Kommentar
Kommunen etablerar ett landsbygdsråd	Aktiviteten har bedömts som ej relevant hittills.
Kommunen initierar arbetet med dialogmöten	Kommunen genomför många dialogmöten i sina olika verksamheter. Under hösten 2023 höll tre representanter från kommunledningsförvaltningen ett dialogmöte med byarådet. Syftet var att diskutera demokratifrågor (deltagande och delaktighet), landsbygdsutveckling och informera om En miljon idéer 2024-2025. Resultatet från diskussionerna blir underlag till fortsatt arbete kring hur kommunen kan stötta byalagen, t ex genom olika utbildningar och inspirerande föredrag. Arbetet tas vidare i samarbete med kommunens föreningssamordnare.
Kommunen ska arbeta för att fler föreningar på landsbygden ansluter sig till Trelleborg Tillsammans	Trelleborg Tillsammans har som projekt avslutats och övergått till ett ömsesidigt förhållningssätt mellan parterna. Därför finns inget avtal att ansluta sig till längre.
Inventering av lekplatser ska göras och därefter tillgänglighetsanpassas efter en hierarkisk ordning	Under 2023 har inventering av lekplatser genomförts där kvaliteterna på lekplatserna bedömts, vilket innefattar fler värden än grad av tillgänglighetsanpassning. Inventeringen ligger till grund för lekplatsstrategin som ska upp för antagande 2024, där ett åtgärdsprogram för upprustning av lekplatserna medföljer. Vid upprustning ses tillgängligheten av lekplatserna över.
Kommunen ska utreda var generationsöverskridande mötesplatser finns och kan utvecklas på landsbygden.	Många generationsöverskridande mötesplatser skapas i landsbygdsprojektet En miljon idéer. Av de förslag som röstades fram 2023 och genomförs under 2023-2024 finns bland annat: - Utveckla gröningen i fru Alstad med en hinderbana, ny grillplats och scen. Bakom det här förslaget finns flera aktiva aktörer i byn och platsen ska bli en samlingspunkt för byns alla åldrar. - Utveckla lekplatsen Solängen i Skegrie. Förslagsställaren ville att lekplatsen skulle utvecklas till en mötesplats. Leku-trustningen kommer nu att uppdateras och platsen får

TRELLEBORGS KOMMUN

	fler bänkar, en gång, belysning, buskar och träd och blir en mer naturlig samlingsplats.
Kommunen genomför dialogtillfällen med syfte att få fram ungdomars syn på landsbygden och framtiden	Under hösten 2023 planerades besök hos flera grundskolors elevråd. Syftet med besöken är att diskutera demokrati och delaktighet samt landsbygdsfrågor. Besöken genomförs våren 2024.

3.4 Kulturarv och kulturmiljöer – det stolta arvet

MÅLBILD

År 2028 finns det ett högt medvetande om den rika biologiska mångfalden, det rika kulturarvet och de värdefulla kulturmiljöer som finns på landsbygden i Trelleborgs kommun. Trelleborgs kommun har i samverkan med aktörer och föreningar på landsbygden och tillsammans utvecklat samverkan kring utvecklingsprojekt som värnar och utvecklar kulturhistoriska platser och kulturarvet.

EFFEKTMÅL

Fler gröna stråk och gröna korridorer för rekreation och bevarande av natur- och kulturvärden utvecklas i samverkan med civilsamhället med Tullstorpsprojektet som modell.

Kommunen ger årliga stöd åt evenemang och kulturupplevelser som skapar mervärde för landsbygden och integrerar Orts/områdesbefolkning med nyinflyttad.

TRELLEBORGS KOMMUN

Aktivitet	Kommentar
<p>Kommunen bör stötta lokala landsbygdsaktörers engagemang och projekt så att lokal kulturhistoria så att kunskap om orterna lever kvar. Fördelaktigt görs detta i samverkan med hembygdsförening eller byalag som således kan stärka lokala mötesplatser och öka integrationen mellan invånare i orter och byar på landsbygden.</p>	<p>Kultur- och fritidsnämnden ger ut ett arrangörsbidrag med syfte att främja föreningar som har kultur som sin kärnverksamhet. Arrangörsbidraget beviljas för publika arrangemang som präglas av kvalitet och bidrar till ett brett kulturutbud som intresserar allmänheten i Trelleborgs kommun. Under 2023 har ett tiotal aktörer på landsbygden, där ibland flera byalag, fått stöd för totalt ca 350 000 kr.</p>
<p>Kommunen ska utveckla digitala lösningar för att lyfta kulturarvet och de kulturmiljöer som finns (kulturupplevelser på distans).</p>	<p>Under 2021 beviljades "Programserie om Trelleborgs natur- och kulturmiljöer" LONA-medel. Syftet med programserien är bland annat att skapa intresse och engagemang för Trelleborgs kommuns natur- och kulturmiljöer hos kommuninvånare såväl som besökare samt möjliggöra natur- och kulturupplevelser på distans. Under 2023 har avsnitt om havsöring i Ståstorpsån, trollsländor i Sånarps våtmark och Tullstorps galgbacke spelats in. Åtta av 17 avsnitt är publicerade och samtliga utom ett filmade. Projektet pågår till maj 2025.</p> <p>https://www.trelleborg.se/uppleva-gora/sevardheter/programserie-om-natur-och-kulturmiljoer-i-trelleborg/</p>
<p>Kommunen ska utveckla fler projekt kring åarna i kommunen, enligt Tullstorpsåprojektet. Detta ska ske i nära samverkan med lokala aktörer.</p>	<p>Sydvästra Skånes vattenråd driver på uppdrag av Trelleborgs, Skurups och Vellinge kommun vattenvårdsprojektet Sydväståprojektet som syftar till att förbättra vattenkvaliteten, öka landskapets vattenhållande förmåga och berika naturmiljön i och invid vattendragen inom de avrinningsområden som ingår i Sydvästra Skånes Vattenråd. Inom ramen för Sydväståprojektet söker vattenrådet upp enskilda markägare och informerar om vattenrådets verksamhet, om vattenvårdsåtgärder som minskar näringsbelastningen i vattendragen och till havet, ökar landskapets vattenhållande förmåga och biologisk mångfald. Arbetet sker i samverkan och dialog med och delaktighet från</p>

TRELLEBORGS KOMMUN

	markägare. Under 2023 har vattenrådet t ex anlagt en våtmark i Albäcksåns avrinningsområde (söder om Skegrie).
--	--

3.5 Näringsliv och turism – det dynamiska näringslivet

MÅLBILD

År 2028 är Trelleborgs kommun och Söderslätt det självklara valet för turister året runt. Företagare i kommunen har ett starkt stöd och får information i tid på ett samlat sätt. Hästnäringen har skapat nya arbetstillfällen och Trelleborgs kommun har i samverkan med andra kommuner utvecklat ridstigar och samverkan över kommungränser gällande näringen.

EFFEKTMÅL

Kommunen underlättar för alla företagare på landsbygden genom att bygga nätverk och kluster för samverkan, virtuella såväl som fysiska.

Kommunen tar tillvara på innovationer och underlättar för näringslivet på landsbygden genom riktade insatser inom tematiska områden.

Kommunen ökar kunskapen om hästnäringens betydelse i kommunen samt främjar företagandet inom näringen

TRELLEBORGS KOMMUN

Aktivitet	Kommentar
Kommunen ska initiera samverkan mellan olika företagsnätverk (Viktoria för kvinnor, Nätverk för företagare med utländsk bakgrund som startat 2017 inom Open Skåne, TFF:s företagsnätverk)	Arbetsmarknadsförvaltningen har kontaktpersoner riktade till olika företagsnätverk i kommunen. Kontaktpersonerna närvarar på möten med nätverken, svarar på frågor o s v. Inget uttalat arbete kring samarbeten mellan olika nätverk, men ibland görs insatser riktat mot flera nätverk.
Kommunen ska initiera nya företagsnätverk, både branschvis och baserat på geografi och arrangera företagsträffar på landsbygden.	Ett projekt med finansiering från Tillväxtverket har förberetts under 2023 och planeras att påbörjas under 2024. Projektet kommer att engagera näringslivet på landsbygden i frågor kring digitalisering.
Kommunen ska genomföra insatser för att främja entreprenörskap och utveckling av små och medelstora företag inom alla branscher på landsbygden	Ett projekt med finansiering från Tillväxtverket har förberetts under 2023 och planeras att påbörjas under 2024. Projektet handlar om digitalisering och syftar bl a till att underlätta företagande på landsbygden.
Kommunen ska stödja lokal idéutveckling och verka för att utveckla kunskap om och arbete med innovationsupphandlingar.	Kommunen har kontinuerliga träffar/möten med det lokala näringslivet för att finna möjligheter för dem till utökade affärer med kommunen.